Kaisa Saario

LAUSUNTO 8.1.2019

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle
LiV@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 157/2018 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarin asiantuntijalausuntoa liikennepalvelulain kolmatta vaihetta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta sekä eräistä muista laeista. Keskuskauppakamari on ottanut kolmanteen vaiheeseen kantaa kesäkuussa 2018 annetussa lausunnossa, jota varten kuultiin Keskuskauppakamarin liikennevaliokuntaa. Esitykseen on tehty useita muutoksia lausuntokierroksen jälkeen.

Hallituksen esitysluonnoksesta on poistettu lausuntokierroksen jälkeen paikkatiedon keräämisen velvoite. Keskuskauppakamari pitää hyvänä, että elinkeinoelämän kantoja kuultiin ja laajasta paikkatiedon keräämisvelvoitteesta luovuttiin varsinkin, kun esityksestä jäi epäselväksi, mitä tarkoitusta varten paikkatietoa olisi kerätty. Vaikka monet suuremmat toimijat keräävät paikkatietoa oman logistiikkansa kehittämiseen, niin nekin pitävät tärkeänä, että paikkatiedon kerääminen ja luovutus säilyvät vapaaehtoisena. Yrityksille esimerkiksi reittitieto voi olla suojattava tieto turvallisuus- tai kilpailunäkökohtien vuoksi. Keskuskauppakamari pitää myös perusteltuna, että esityksestä poistettiin Postia koskevien olennaisten tietojen avaamisvelvoite. Avattaviin tietoihin olisi sisältynyt tietoja, jotka luetaan liikesalaisuuksiksi tai jotka olisivat heikentäneet postin saajien tietosuojaa.

Taksinkuljettajan paikallistuntemusvaatimus

Lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esitysluonnokseen on lisätty taksialaa koskeva muutos. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että taksinkuljettajan kokeesta poistettaisiin paikallistuntemusta koskeva osuus kokonaan. Esitystä perustellaan sillä, että se helpottaisi kuljettajien saamista. Keskuskauppakamarin mukaan paikallistuntemusvaatimuksen poistoa puoltaa myös se, että liikennepalvelulain ensimmäisessä vaiheessa poistettiin asemapaikkavelvoite. Sen myötä taksinkuljettaja ei ole enää sidottu yhteen paikkaan, vaikka pääasiallinen toiminta-alue pitääkin vielä ilmoittaa. Periaatteessa nykytilanteessa paikallistuntemusosuuden voi suorittaa siellä, missä se on helpointa ja ajaa kuitenkin toisella paikkakunnalla. Tästä syystä paikallistuntemusvaatimuksen poistamista taksinkuljettajan kokeesta voi pitää perusteltuna.

Ammattipätevyyden hankkimiseen muutos

Liikennepalvelulain kolmannessa vaiheessa ehdotetaan muutosta tieliikenteen raskaan kaluston kuljettajan ammattipätevyyden hankkimiseen. Esityksen mukaan perustason ammattipätevyyskoulutuksen rinnalla otettaisiin käyttöön pelkkien kokeiden suorittamiseen perustuva vaihtoehto. Keskuskauppakamarin mukaan ammattipätevyyden saatavuutta nopeuttava koevaihtoehto on kannatettava logistiikka-alan ammatillisen perustutkinnon rinnalla. Molemmat vaihtoehdot ovat tarpeen logistiikka-alan moninaisten tehtävien, alan kilpailukyvyn ja työvoiman saannin kannalta.

Liityntäpysäköintiä koskeva lisäys

Lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esitysluonnokseen on tehty seuraava lisäys:

Julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavalle yritykselle tai yhteisölle asetettaisiin velvollisuus tarjota liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille.

Keskuskauppakamarin mukaan liityntäpysäköintiä koskevan lisäyksen sisältö jää epäselväksi. Lakiesityksen mukaan lisäys edistäisi uusia liikkumisen palveluita. Esitys voisi kuitenkin johtaa siihen, että yhden toimijan osaksi lankeaisi investoinnit ja toinen hyötyisi niistä ilman korvausta. Tämä voi pahimmillaan hidastaa liityntäpysäköinnin ja muiden palvelujen kehittämistä, koska se synnyttää epävarmuutta liiketoimintaan ja investointien takaisinmaksuun. Liityntäpysäköintiä koskeva säännös voidaan nähdä myös ylisääntelynä, kun asian voisi ratkaista toimijoiden liiketoiminnat huomioivalla sopimuksella. Esityksen valmistelussa ei ole kuultu eri toimijoiden näkemyksiä. Näistä syistä Keskuskauppakamari ei kannata lausuntokierroksen jälkeen tehtyä lisäystä hallituksen esitysluonnokseen.

Varautumisvelvoite maantieliikenteen toimijoille

Hallituksen esitysluonnos sisältää varautumisvelvoitteen maantieliikenteen luvanvaraisille henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittajille, joilla on enemmän kuin 15 ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää. Esitys ei koskisi taksialaa.

Keskuskauppakamarin mukaan varautuminen tukee yritysten jatkuvuutta ja liikennejärjestelmän toimintavarmuutta. Keskuskauppakamarin ja Helsingin seudun kauppakamarin laatiman valtakunnallisen yritysturvallisuusselvityksen mukaan yrityksistä vain 40 prosenttia on tehnyt kirjallisen riskikartoituksen ja 48 prosentilla on toimintaohje poikkeusoloja varten.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että Liikenne- ja viestintävirasto voisi pyytää toimijoilta varautumista ja valmiussuunnittelua koskevia tietoja ja virastolle annettaisiin määräyksenanto-oikeus valmiussuunnittelusta. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että määräykset valmisteltaisiin yhteistyössä huoltovarmuusorganisaation kanssa, jotta päällekkäisyyksiltä vältyttäisiin. Huoltovarmuuskeskus on tehnyt

merkittävää työtä yritysten jatkuvuuden ja varautumisen edistämiseksi. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä sitä, että lakisääteinen varautumisvelvoite kohdistuu ensisijaisesti toimintavarmuusuhkiin eli poikkeusolojen lisäksi vakaviin normaaliolojen häiriötilanteisiin. Tällöin se olisi linjassa myös huoltovarmuuslain kanssa. Tästä syystä lukua kolme pitäisi täsmentää.

Liikenteen asiantuntija Kaisa Saario, Keskuskauppakamari